

Nidaros bispedømme

Ungdomstinget 2019

PROTOKOLL

Foto: O. E. Stendahl

Innhold

DELTAKERLISTE	3
PROGRAM	4
REFERAT PLENUMSSAMLINGER	5
VALG TIL UNGDOMSRÅDET.....	12

UNGDOMSTINGET I NIDAROS 2019 – PROTOKOLL

Ungdomstinget i Nidaros 2019 ble arrangert 8.-10. mars, på Valberg slektsgård på Frosta. 42 ungdommer (i alderen 16-30 år) fra 26 menigheter og en organisasjon deltok. Av disse hadde 40 delegatstatus med stemmerett. I tillegg deltok 9 observatører.

DELTAKERLISTE

D	1.	Bakklandet menighet	Georg	Hofstad
D	2.	Berg menighet	Trygve	Løfors
D	3.	Berg menighet	Ida Malene	Andersen
D	4.	Byåsen menighet	Johanne	P. Ellevset
D	5.	Byåsen Menighet	Tor-Kristian	Rødsjø
D	6.	Charlottenlund menighet	Elias	Andersson
D	7.	Foldereid menighet	Hezel	Johansen
D	8.	Foldereid menighet	Kaia Dorthea	Tørriseng
D	9.	Fosnes menighet	Anne Margrethe	L. Hugås
D	10.	Hegra menighet	Anna Margrethe	Almåsbak
D	11.	Heimdal menighet	Marius-Nicolai	Rise-Hoem
D	12.	Hoeggen menighet	Chris-Andrè	Enger
D	13.	Hoeggen menighet	Inga	Haugsvær
D	14.	Kolstad menighet	Maria	S. Kvamvold
D	15.	Lademoen menighet	Odin	Høiaas
D	16.	Lademoen menighet	Julian	P. Grøen
D	17.	Leinstrand menighet	Merete	Holm Anderssen
D	18.	Lånke menighet	Ingrid	M. Julseth
D	19.	Melhus menighet	Janne Kristin	Iversen
D	20.	Namsos menighet	Jeanett	Lyng
D	21.	Nidaros domkirke/Vår Frue	Helene	Arnoldussen
D	22.	Nidaros domkirke/Vår Frue	Magnus	L. Aune
D	23.	NMSU	Elizabeth	Vognild
D	24.	Oppdal menighet	Daniel	J. Vognild
D	25.	Rissa menighet	Mali	Solum
D	26.	Saemien Åålmege	Lajla	D. Lifjell
D	27.	Skatval menighet	Oskar	Gjevik
D	28.	Stjørdal menighet	Hanna	Vik
D	29.	Strinda menighet	Frida	Pynten
D	30.	Strinda menighet	Ida	N. Heggen
D	31.	Tiller menighet	Renathe Andrea	Aune
D	32.	UR/Fosnes menighet	Bjørge Elisa	Leithe Hugås
D	33.	UR/Heimdal menighet	Aleksander	Iversen
D	34.	UR/Hoeggen menighet	Ole Andreas	G. Børnes
D	35.	UR/Kolvereid menighet	Sofie	M H. Bakke
D	36.	UR/Namsos menighet	Alan	Akali
D	37.	UR/Rissa menighet	Hanna	Askjemshalten
D	38.	UR/Saemien Åålmege	May Bente Anita	Jönsson
D	39.	UR/Stjørdal menighet	Silje	Smørvik
D	40.	Ørland menighet	Kamilla Andrea	J. Uthaug
O1	41.	Berg menighet	Ida	Borge
O1	42.	Stjørdal menighet	Sara	Fagervold

O2	1.	Biskop i Nidaros	Herborg	Finnset
O2	2.	Kapellan Heimdal	Ole Kristian	Bratseth
O2	3.	KFUK-KFUM GLOBAL	Håvard	Skjerdal
O2	4.	Kirkens nødhjelp	Bente	Hjertenæs
O2	5.	MF Vitenskapelig høyskole	Simon	Eikill-Moen
O2	6.	Nidaros BDR / TF-UiO	Alex	R. Døsvik
O2	7.	Rådgiver Nidaros BDR	Odd Erik	Stendahl
O2	8.	Rådgiver, Kirkerådet	Monika	H. Skaalerud
O2	9.	Sjømannskirken	Trine	Ø. Lohne

* Det er ingen sammenheng mellom nummereringen i denne listen og deltakernes delegat/observatørnummer, som det refereres til senere i protokollen.

PROGRAM

FREDAG 8. MARS	
18.30	Registrering
19.30	Kveldsmat
20.30	Plenum: Åpning av UT2019. Konstituering. Bli-kjent aktiviteter.
23.00	Korssamling
LØRDAG 9. MARS	
08.00	Frokost fra kl.08. Info om dagen kl.08.30
09.00	Plenum: Ord for dagen
09.05	«Klima og miljø – Globalt og lokalt» Temaforedrag ved Håvard SKjerdal
10.15	Åpen talerstol
11.30	Lunch
12.30	«Rekruttering – Kirken som arbeidsplass» Fokussak til UKM 2019
13.45	Pause
14.00	Åpen talerstol
15.00	Mellommåltid
15.45	Biskopens time
16.30	Grill en biskop
17.30	Middag
19.00	Info om arbeidet til Kirkens Nødhjelp
19.30	Tema-vandring
21.00	Kveldsmat
21.45	Kveldsprogram
23.00	Korssamling

SØNDAG 10. MARS	
08.30	Frokost 08.30 – 09.25 Info om dagen kl.09.00
09.45	Plenum
10.15	Klimapilegrimsvandring til kirken
11.00	Gudstjeneste, Logtun kirke
	Fotografering
12.45	Lunch
13.30	Plenum - Årsrapport fra Ungdomsrådet - Valg til Ungdomsrådet - Åpen talerstol
15.20	Avslutning av UT 2019
15.30	Avreise

REFERAT PLENUMSSAMLINGER

FREDAG 8. MARS

KL.20.30 - 22.30: PLENUM

Leder i Ungdomsrådet, Alan Akali, ønsket velkommen og presenterte medlemmene i Ungdomsrådet. Akali ledet den påfølgende sesjonen:

1) KONSTITUERING

a) MØTELEDERE

Forslag til møteledere: Alan Akali, Aleksander Iversen, Bjørg Elisa L. Hugås, Hanna Askjemshalten, Silje Håve Smørvik og Sofie M. Hopshaug-Bakke.

VEDTAK: Forslag til møteledere enstemmig vedtatt.

b) REFERENTER

Forslag til referenter: Alan Akali, May Bente Anita Jönsson, Ole Andreas G. Børnes, Silje Håve Smørvik og Sofie M. Hopshaug-Bakke.

VEDTAK: Forslag til referenter enstemmig vedtatt.

c) TELLEKORPS

Forslag til tellekorps: Alan Akali, Aleksander Iversen, May Bente Anita Jönsson og Silje Smørvik (UR-medlemmer som ikke er på valg.).

VEDTAK: Forslag til tellekorps enstemmig vedtatt.

2) PRESENTASJONSRUNDE/BLI KJENT

- Alle delegater og observatører presenterte seg selv fra talerstolen.
- Leder i Ungdomsrådet informerte om målet for Ungdomstinget, årets hovedtema og om ulike programdeler for de kommende dagene.
- Bli-kjent-aktiviteter

LØRDAG 9. MARS

KL.09.05 KLIMA OG MILJØ – GLOBALT OG LOKALT

Temaforedrag ved Håvard Skjerdal fra KFUK-KFUM Global.

KL.10.35 ÅPEN TALERSTOL

Silje H. Smørvik innledet med å gå gjennom reglementet for plenumssamtaler. Talerstolen ble deretter åpnet:

D28 I Stjørdal har vi fått ny kirke i det nye kulturhuset. Det er imidlertid vanskelig å delta med mindre du bor i gangavstand fra kirken. Hvilke vedtak bør vi gjøre for å gjøre det lettere for folk å delta i de tilbudene som finnes?

D35 Kirken kan leie busser, og hente folk der de bor.

D28 Helt enig, men vi har ikke så mye penger til dette. Hvor langt kan kirken gå for klimaet?

O13 vi trenger ikke leie busser, vi kan kjøpe egne minibusser, som frivillige kan kjøre. Et alternativ er å flytte arrangementer til lokaler som ligger nærmere boligfeltene.

D12 Matsvinn er et økende problem! 41,2 kg matsvinn per pers per år, 61% av dette er fra husholdningene. Dette blir 385000 tonn på et år, og tilsvarer utslippet fra 437 tusen personbiler. I kroneverdi er det 22 milliarder. Det tilsvarer også matbehovet til 785000 personer i ett helt år (Tallene er hentet fra regjeringen.no)

D23 På messer, f.eks. Matmessen i Trondheim, blir utrolig mye mat kastet. Denne maten kunne blitt tatt med hjem eller gitt til noen som trenger det. Slike arrangører må skjerpe seg.

D26 Husk at «Best før» ikke betyr at maten ikke kan spises etter denne dato.

D29 Mye mat selges innpakket i plast, i ferdige størrelser. Dette fører til at vi kjøper mer enn vi trenger. Løsningen er å lage mindre pakker som er mer tilpasset mindre husholdninger.

O13 Mat kan deles ut til senter som tar vare på rusavhengige og vanskeligstilte.

D28 I ungdomsarbeidet på Stjørdal er vi blitt mer bevisst på dette den seneste tiden. Nå tar vi vare på mat som blir til overs, fryser det ned og bruk de på andre arr. senere.

D12 Butikkene kaster også mye mat; Kan vi velge å kjøpe den maten som har en liten feil, som ikke andre velger (en løk med en liten flekk)? Støtt produsenter som har et engasjement for mindre matsvinn.

D26 Selv om én/et eksemplar i et pose er dårlig, er ikke nødvendigvis resten dårlig.

D43 Matsvinn er viktig for meg. Her er noen tips: Jeg bruker ikke å ha med kurv i butikken, for da kjøper jeg ikke for mye. Jeg kjøper bananen som er alene eller løken som ikke er like pen, fordi den er fortsatt bra, og andre ikke gjøre det samme.

D37 Trondheim kommune har ikke innsamling av matavfall. Innen 2023 har EU målsetting om at alle medlemsland skal ha innsamling av matavfall. Jeg synes Trondheim er for dårlig på dette. Hvis du komposterer selv, får du redusert renovasjonsavgift. Lettvinte løsninger fungerer ikke dersom vi skal løse klimaproblemene

D27 Hos oss blir frukt og kjeks som blir til overs etter møter, sendt med deltakerne hjem.

D28 I Stjørdal har vi egne dunker for plast og metall. Ny type søppelbøtte som en kan ha hjemme, «frank»; Denne kverner plasten, for å redusere volumet

D3 Temabytte ønskes

D27 Forslag til neste Ungdomsting: Dele ut en vannflaske som deltakerne kan bruke hele helgen.

D12 Plast: Mye plast havner i havet hvert år. 79 % av den produserte plasten blir ikke resirkulert. 99% av plastposer i Norge blir resirkulert. I 2050 vil det trolig være mer plast enn fisk i havet. Veien fra havet og inn i oss blir også kort. Vi trenger nedbrytbar plast. BTW: Plastikk blir resirkulert når man bruker det som søppelpose siden det blir skilt fra søppelet.

D29 Vi må ikke kaste søppel i naturen. Dette er egentlig ganske enkelt. Sortere søppel er enkelt.

D12 Hver gang du er ved havet, plukk med deg 3 plastbiter. Når du går på tur plukk litt søppel. Når du handler vær litt kritisk til mengden plastikk på produktene.

D28 En pappkopp må brukes 9 ganger, for å gjøre opp for hvor mye det koster å produsere den.

O10 Jeg er opptatt av gjenbruk av klær. Kunne vi arrangere «klesbytte-tid» på Ungdomstinget.

D18 Det er kirkevalg til høsten. Vi må snakke med venner og få de til å stemme i kirkevalget.

D43: I kirka er du myndig fra du er 15 år, så du kan stemme fra året du blir 15 år. Vi velger både bispedømmerrådet, og menighetsrådet. Kanskje du kan stille til valg? Vi ønsker 20% under 30.

O13 Må vi være medlem for å stemme i kirkevalget?

D43 Ja du må være medlem av den norske kirke.

D35 Hva er hensikten med plast egentlig? Hva kan vi bytte ut plasten med?

D12 Flere har forsøkt å finne nedbrytbare plastalternativer. Sukkerrør er et alternativ, men den brytes dessverre ned til mikroplast per dags dato.

D3 Slutt å kjøpe produkter som er innpakket i plast. Mitt firma kjøper heller produkter innpakket i papp.

D23 Plast brukes i stor grad for å vise at maten ser bra ut. Jeg oppfordrer til å bruke papp-beholdere fremfor plast.

D28 «To good to go» er en app hvor bedrifter legger ut mat og slikt som de ikke kan selge, men som fortsatt er fullt spiselig.

D12 Tidligere fikk man medisiner i brune glass, som kunne etterfylles. Hvorfor er ikke dette en ting vi bruker fremdeles?

O13 Noen medisiner må ha spesiell emballasje, f.eks. for å unngå eksponering for sollys.

D38 Kollektivtilbudet er en viktig sak for meg. Nærøy grenser mot Nordland, og busstilbudet er begrenset. Jeg pendler til Inderøy, og reisen dit kollektivt tar mellom seks og åtte timer. Er det noen som har noen tanker?

D28 Å reise til Trondheim for meg, koster 41kr for tog til Stjørdal, for så 71kr for buss inn til byen. Dette er dyrt. Trondheim får nye busser, på bekostning av andre områder. Busser basert på statistikk kunne vært en løsning.

D12 Metrobussene er ikke optimale. Men busstilbudet er svært bra, om man bor sentralt i Trondheim.

O13 Jeg er ofte den eneste som sitter på kollektivbussen i Stjørdal sentrum. Det er svært få som sitter på disse bussene. Tidligere var det en liten buss som kjørte gjennom de lokale gårdene og kjørte dem til jobben. Dette var en god løsning.

D23 Metrobussene testes. Enkelte bakker blir vanskelig å komme opp. Fint med USB-kontakter på bussene.

D38 Hvordan er busstilbudet sør i Trøndelag?

D26 I Sverige var det ladere i vanlige busser. Trenger vi en ny buss, for å kunne lade telefon?

D28 I Oslo har de 24-timersbillett som gjelder i hele området. Jeg savner T-bane/trikkeltilbud i Trondheim. Alle transportmidler er samlet i én billett i Oslo. Jernbane burde også vært mer utbredt.

D6 ATB har en app hvor man kan kjøpe billetter, og der kan man ta både trikk og buss.

D12 Papir og Papp – Det meste av papiret i dag utvinnes fra trær i Amasonas. I Canada er det oppdaget en måte å bruke asfaltstøv til å lage papir.

O7 Hva kan kirken gjøre med klimaendringene? Kirken må bli tydeligere, bruke kirkens globale nettverk. Jeg jobber i kirkens nødhjelp og vi jobber for å gjøre kirkens stemme tydeligere.

D38: Kirken er en stor organisasjon. Det globale nettverket skaper en felles tilhørighet. En samlet kirke er et enormt folketall. Kan ta med klima i konfirmasjonsundervisning. 22. mars er det streik mot global oppvarming.

KL.14.00 ÅPEN TALERSTOL

Denne sesjonen ble i hovedsak brukt til å svare på spørsmålene:

- Hva skal til for at vi som ungdommer skal velge en yrkeskarriere i kirken?

- Hva hindrer ungdommer fra å velge et studium som leder til kirkelig tjeneste?

- Hvordan kan ungdomsråd og organisasjoner være pådrivere for å rekruttere ungdom og unge voksne til å jobbe i kirken?

D28 Svarer litt samlet på alle spørsmålene: Jeg arbeider frivillig i kirka, startet med lyd/lys-arbeid, utviklet seg til mye forskjellig. I barneårene var jeg ofte med bestefar i kirken, han var klokke. I dag er det mange flere jobbmuligheter i kirka, enn tidligere. Vi trenger f.eks. ansatte som kan å bruke lyd/lys-utstyr; f.eks. kirketjenere som kan dette; eller sammensatte stillinger, som også inneholder kompetanse på teknikk.

D12 1) Kirkelig utdanning er en av de tingene vi IKKE hører om på skolen. Man må nesten søke etter det selv. Flere bør få informasjon om at det finnes denne veien. 2) Det er få studiesteder som finnes for å ta kirkelig tjeneste, det å kunne åpne flere skoler ville økt søknaden til kirkelig utdanning.

D3 Det som hindrer ungdommer fra å velge kirkelig tjeneste tror jeg er at det ikke er «akseptert i samfunnet» å gå den veien. Jeg tror vi kan løse dette med å snakke mer om kirka og at flere sier høyt at de går i kirka.

D35 Enig i siste taler. Kristen tro er ganske tabu i samfunnet. Dette hindrer ungdom å velge kirkelig utdanning. Jeg tror mange ikke vet hva en kristen tro er.

D29 Få velger kirkelig utdanning fordi det blir færre og færre som tror/er kristne. Vi må skape mer engasjement rundt det å tro

O8 Jeg studerer teologi. Jeg har også følt mye på stigma ifht kristen tro. Jeg har blitt overrasket over hvor rause folk faktisk er, når jeg snakker med dem (på fest).

D37 Jeg er veldig åpen kristen i hverdagen, veldig interessert i trosforsvar. Jeg møter mnsk ved å stille spørsmål tilbake, når jeg får spørsmål om troen. Vær gjerne mer åpen om din tro, enn du kanskje er nå

D38 Det er ikke så greit å være åpen kristen. Jeg ønsker å være ærlig, og være åpen om dette. Mange mener at det er rart å tro på en Gud. Men jeg tror at det å være åpen hjelper på rekrutteringen

D28 Å være kristen i dagens sekulære samfunn er ikke lett. Ungdom og kristen er heller ikke lett. Nå er ungdom mer åpen om å være åpen, enn tidligere. Voksne/eldre ser mye «ned på» ungdom.

D12 Nå er det blitt litt lettere å være skeiv og kristen, og derfor tror jeg at det faktisk er litt lettere å være åpen om tro nå, enn for noen år siden

D26 Ungdomskveld en gang i måneden har blitt veldig populært i Rissa. Dette fører til at ungdom kommer til kirken.

D4 Det er vanskelig å velge kirken, en del pga KRLE-faget på skolen. Vi blir lite informert om kirke og tro. Jeg ønsker meg mer bruk av snap og insta o.l. for å nå ungdom.

O13 Et forslag for å få flere ungdommer til å bli stolte av det vi gjør i kirka, er å ha egne hettegensere, egen logo osv. Det gjør det ekstra morsomt og vi går rundt med det!

D28 Mange Helsesøstre bruker snap. Dette kan også kan kirken også bruke. Flere ansatte kan bidra til svar på spørsmål som kommer inn.

O4 Hvis dere går på nettkirken.no kan dere se en portal for både samtaler via chat og annet. Det finnes også en samtaleplattform fra kirkens SOS både på nett og telefon.

D12 Snap kan være veldig bra, fordi det er så uformelt.

O8 Økonomi. En ting jeg baler litt med, og noe som var uklart for min del, er det økonomiske aspektet i kirka. Man burde snakket høyere om at kirkas økonomi er bra, og at det er en forutsigbar fremtid i DNK.

O5 jeg arbeider som prest. Mange snakker negativt om utviklingen i kirken, men jeg opplever at det er ganske så greit å være ung og ny i kirken. Eldre er mer redd for endring, og kirken er i endring. Hør mer på oss som er unge og jobber, når dere vurderer utdanning

D12 Jeg tenker mye på om jeg kan leve opp til forventningene den eldre garden i kirka har til oss unge, og de nyutdannede som kommer inn i kirkelig tjeneste

D29 Jeg var på en konfirmantleir. Og senere møtte jeg en konfirmant, som spurte: Er du kristen? Og jeg som agnostiker, forklarte konfirmanten hvorfor jeg er med i kirka, selv om jeg ikke er kristen. Jeg brenner for det sosiale og kirka, selv om jeg ikke er kristen

D43 Vi som arbeider i kirken, må snakke positivt om arbeidet vårt, det er på den måten vi rekrutterer best. Vi må ha gode arbeidsforhold, for å trives, og for å kunne snakke pent om jobben. Gode arbeidsforhold er en viktig forutsetning. Jeg er glad for at de unge prestene/studenten snakker pent om arbeide (lønn, kontor, arbeidstid mm) er viktige forutsetninger. Jeg trives veldig godt på jobb, og mange gnager må jeg bare fortelle dette; Jeg tror dette smitter.

O6 Jeg tror kirken har mye å tjene på å være en aktør som kjemper for rettferdighet. Være en troverdig stemme i samfunnet, med gode fellesskap for mennesker.

D28 Mangel på prester: I noen andre kirker er det ikke så høye krav til det å være prest/pastor. Kunne vi ikke hatt «pastorer» i DNK også, med kortere utdanning? Dette kunne jo vært en inngang til senere kirkelig utdanning. Slik praksis kunne avkorte praksisen i teologistudiet kanskje.

O5 Dette er allerede en mulighet, og kalles lekmannsgudstjeneste. Alle kan ha en slik gudstjeneste, men uten dåp og nattverd. Det er prestenes ansvar til å gi andre dette «rommet».

D3 Ungdomsrådet og alle ungdommer bør vise frem mer at ungdomsarbeid i kirka faktisk er ganske morsomt!

D38 Enig mer siste taler.

(10 – 9 – 8 – 7 – 6 – 5 – 4 – 3 – 2 – 1 Åpen talerstol er avsluttet.)

KL.16.30 GRILL EN BISKOP

D38 Hender det at prester ikke blir godkjent, og hvorfor?

- Dette er et sammensatt spørsmål. Som en del av praksisperiodene blir studentene vurdert om de er egnet til yrket. Dette medfører at enkelte av og til blir vurdert som ikke egnet. Dette kaller vi *skikkethetsvurdering*. Gjennom praksisperioder lærer studentene mye. Underveis i et så langt studium vil ens egen kunnskap utvikle seg mye. I ordinasjonsgudstjenesten blir studenten *vigslet* til tjeneste. Ordinasjon må man ha for å være prest i Den norske kirke. Flere løfter avlegges i ordinasjonsgudstjenesten. Biskopen har ansvar for hvem som blir ordinert.

D37 Hva er dine tanker om sex før ekteskap? Er det synd?

- Det er sexpress i flere ungdomsmiljø. Det er fint at man har et ansvarlig forhold til hverandre før man har sex. Viktig å være ansvarlig mot seg selv og andre. En seksuell erfaring med sin kjæreste, kan være en god ting før man gifter seg. Det er likevel viktig å ikke ha det travelt, for sex hører hjemme i trygge rammer/et gjensidig forhold.

D36 Hva kan du som biskop gjøre for at menigheter skal bli mer bevisst på klima?

- Vi skal være stolte av vår tilhørighet. Trondheim er en av rundt 20 bærekraftsbyer i verden. Jeg har tenkt å arbeide med disse målene. Gjennom pilgrimsarbeid kan også den grønne bevisstheten økes. Hamar og Nidaros biskoper har et særlig pilgrims-ansvar. Jeg har også ansvar for sørsamisk kirkeliv, fra den samiske kulturen kan vi lære mye om respekt for skaperverket.

D23 Er feltprester fremdeles i bruk?

- Dersom du er lege, tannlege eller prest så kan du, om du ikke har gjennomført førstegangstjenesten, bli kalt inn til tjeneste i militæret. Det er f.eks. en feltpreststilling på Ørland. Feltprestene er rundt omkring der det er store leirer. De arbeider med oppfølging av soldater gjennom samtaler og møter. I dag finnes det også Feltimam og Felthumanist i forsvaret.

D38 Hva ville du jobbet som dersom du ikke var biskop?

- Dersom jeg ikke hadde begynt å studere teologi, hadde jeg nok vært politiker eller lærer. Mange i min familie er lærere, så kanskje hadde jeg blitt noe i den offentlige sektoren.

D1 Den katolske kirke har hatt saker om seksuell trakassering. Er det noe du vil nevne her?

- Den katolske kirke har fått mye kritikk. Overgrep er en stor synd. To erkebiskoper i den katolske kirke har den siste uken blitt avsatt. Det er klokt og riktig av den katolske kirke å rydde opp. Det er også historier fra Norge der voksne har misbrukt sin makt. Det er utrolig viktig å ta tak i dette. Modig gjort av paven å ta tak i dette og «luften ut». De siste 20 årene har kirken arbeidet målrettet mot færre overgrep.

D12 Hva er dine tanker om «skeive» mennesker på generell basis?

- Identitet, selvbilde og seksualitet er ting som henger sammen. I kirken er det ulike meninger om likekjønnet vigsel. Det er greit å ha forskjellige meninger om det. Jeg mener at vi er skapt med ulike identiteter. Kanskje skal vi også se på hva skyggen av utsagnet «mann og kvinne» er. Vi er skapt og født med forskjellig seksuell identitet, og den må vi kunne ta med i kirken slik som vi er. Det koster krefter, og det er også et tillitsarbeid. Homofili var ikke noe som ble snakket så mye om da jeg var på deres alder. Vi skal regne med at det tar tid før alle er bekvem med å snakke offentlig om ting som har vært omstridt. Viktig at vi snakker med hverandre, ha ulike meninger også når det koster.

D7 Taco eller pizza?

- Taco

D28 Jeg kommer fra en familie med to ulike retninger innenfor den kristne tro. Salem har vært opptatt av å jobbe med alle, ikke bare unge. Hva bør kirken gjøre for å tilpasse seg samfunnet og samtidig være mer attraktiv?

- Det er et stort spørsmål. Den norske kirke er en folkekirke som omfatter hele Norge. Uansett hvor man befinner seg, er man i et sogn (en menighet). Det sier noe om hvilken rolle kirken har. Paragraf 16 i grunnloven forteller om Den norske kirke som folkekirke. Vi har et ansvar ettersom vi er overalt, har stor medlemstilhørighet og har en lang historie. 70% av befolkningen er medlem av den norske kirke. Det er opp til den lokale menigheten hva hvilke tiltak de vil ha for barn og unge. Oppfinnsomhet og vilje er viktig. Jeg vil oppfordre dere til å engasjere dere. Samarbeid med andre, og foreslå ting som kan påvirke kirken. Ta med ideene videre.

O13 Som kvinnelig biskop, har du hatt noen utfordringer i et historisk mannsyrke?

- I min familie tenkte min mor og far forskjellig om disse temaene. Da jeg var liten var presten mann. Det var nesten ingen damer som var prest. Den første kvinnelige presten, Bjerkås, var i en av mine nabokommuner. Da jeg begynte å studere i 81, var det mye diskusjon blant studentene. Det har vært delte meninger om temaet blant folk jeg har møtt. Enkelte som har vært sterkt imot kvinnelige prester, har jeg samarbeidet tett med, i for eksempel menighetsråd. Det er tolv biskoper i dag, og flertallet er kvinner.

D37 Hva tenker du om alkohol, og er det en grense der det blir synd?

- Hva skaper en situasjon med mye alkohol? Ofte skjer det ting som ikke hadde skjedd dersom man var edru. Er det synd å drikke? Nei, ikke uten videre. Men dersom man drikker veldig mye, hva skaper den situasjonen? Enkelte vokser opp med alkoholiserede foreldre. Det er synd å skade andre.

D4 Hva mener du om djevelen i kristen tro? Himmel og helvete, og livet etter døden?

- Om sommeren kan du (sykle) til den gamle middelalderkirken på Byneset. Inne der er det noen utrolige kalkmalerier, som blant annet fremstiller djevelen. Det er gamle forestillinger der djevelen blir en form for ånd. I bibelen treffer man av og til på djevelen, som vil stille spørsmålstegn om ting. Skal vi låse det onde fast i slike forestillinger? Det tenker ikke jeg. At det finnes onde krefter er jeg sikker på. Det er onde krefter man kan arbeide mot eller la løpe fritt. Vi kan gjøre en forskjell. Skal vi la godhet råde? I Vår far, ber vi «fri oss fra det onde» og ikke den onde. Vi tror at Gud skal komme tilbake og skape alt nytt. Vi tror på jordens forvandler. Hver dag har vi en utfordring om å gjøre det gode.

D38 Hva er de tre viktigste tingene i livet ditt, akkurat nå?

- Akkurat nå så er det arbeidet mitt; Det er en livsoppgave. Familie betyr også mye, og mine gode venner.

D5 Hva er din personlige mening om abort?

- Det er ikke enkelt å svare på raskt. Bispemøtet har lagt ut en uttalelse om samtaleklimaet rundt abort. Det har i vinter vært en stor debatt rundt spørsmålet om fosterreduksjon. Jeg mener at det fra unnfangelsen, er et menneskeliv. I uke 16 merker moren liv i magen. Samtidig mener jeg at den loven som vi har i dag, er en klok lov. Det er et enormt ansvar for den enkelte, som tenker å ta abort. Mange dilemma oppstår rundt dette temaet.

D1 Når var du sist bakfull?

- Det har jeg bare vært én gang, og det skal jeg ikke gjenta.

D12 Hvilken av de syv dødssyndene er den verste, og hvilket vers i bibelen er det beste?

- Jeg har ikke brukt mye tid på å vurdere hvilken som er verst. Historisk er det hovmod som er verst, for masse ondt kan løpe ut fra den. Da jeg ble konfirmert var det et bibelvers som ble bedt for meg: *Må han, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres ånd, sjel og kropp bli bevart uskadet, så dere ikke kan klandres for noe når vår Herre Jesus Kristus kommer. Trofast er han som kaller dere til dette. Han skal også fullføre det* (fra 1.Tessalonikerbrev kap 5).

D3 Hva er din mening om bruk av svakere ulovlige rusmidler?

- Den hasjen man får tak i, i dag, er en helt annen enn helt annen enn den som eksisterte for 25 år siden. Den er mye verre enn tidligere og er farlig. Og vi kan spørre: Hvem tjener penger på at andre går til grunne?

D29 I Stjørdal har rådmannen ønsket at det skal bli slutt på å dele ut bibler til femteklassinger. Det har kirken prøvd å stoppe. Hva kan vi gjøre for at femteklassingene fortsatt skal få bibler?

- Det finnes regler for hvordan kirken og skolen skal samarbeide. Kirken skal drive trosopplæring, og det skal skje i kirkens egen regi. Dette er en balanse som slår ut litt forskjellig, ut i fra hva skolen vil. Det er ulike måter å løse dette på. Jeg tenker at det best å løse slike spørsmål lokalt. Skap avtaler og vær bevisst på å samarbeide godt.

SØNDAG 10. MARS

KL.09.50 PLENUM

Arbeidet med «Klima/miljø»-saken lørdag, er samlet i et dokument, med forslag om vedtak.

Åpen debatt:

D43 Siste setning: Kanskje kan ungdomstinget utfordre flere enn bare politikere.

Endringsforslag: Gjøre om den siste setningen til oppfordringspunkter til lokale

D40: Synes det er viktig at det bli sendt rundt til menigheter, og i tillegg til høyere organer

D28: Et punkt: pushe på at kirka skal spre informasjonen, og ikke gjøre bare disse punktene

- **D29:** Siste punkt til politikere: kanskje vi kunne kommet med noe konkret, og ikke så åpent.
- **D28:** Veldig forskjellig fra kommune til kommune, alle kommuner burde ha like ordninger
- **D37:** Vi burde ikke skrive ting politikere burde gjøre, uten å være sikker på at de ikke har gjort det. Dersom vi kommer med forslag til regjeringen, vil det svekke oss svært dersom vi komet med forslag som allerede er gjort noe konkret med.
- **D12:** Vi kan legge press på politikere matavfall i alle kommuner at 2023 er for sent. Legge press på at mat som er produsert lengre vekk, burde være dyrere.

Endringsforslagene leses opp av møteleder, og legges frem for plenum til votering.

VOTERING

VEDTAK: Dokumentet ble enstemmig vedtatt, og ungdomsrådet tar på seg oppgaven å sende vedtaket videre. Teksten ble gitt overskriften «Vi vil ikke sove», og ligger vedlagt protokollen.

KL.13.30 PLENUM

VALG TIL UNGDOMSRÅDET

1) Informasjon om valgregler og organisering av valget

7 delegater (i alderen 16-22 år) stiller til valg til de tre faste plassene i Ungdomsrådet, for en periode på to år, og tre varaplasser for ett år.

2) Alle kandidatene presenterer seg selv fra talerstolen.

3) De stemmeberettigede avgir sin stemme.

4) Valgresultat

Følgende delegater er valgt inn i Ungdomsrådet for en periode på to år (2019-2021):

1. Ida Malene Andersen (Berg)
2. Marius Nikolai Rise-Hoem (Heimdal)
3. Sofie M. Hopshaug-Bakke (Kolvereid)

Følgende delegater er valgt inn som varamedlemmer i Ungdomsrådet for en periode på ett år (2018-19):

1. vara Oskar Gjevik (Stjørdal)
2. vara Johanne P. Ellevset (Byåsen)
3. vara Bjørg Elisa Leithe Hugdal (Fosnes)

Følgende rådsmedlemmer var ikke på valg (valgt inn for perioden 2018-2020)

May Bente Anita Jönsson (Saemien Åålemege/Samisk menighet), Silje Håve Smørvik (Stjørdal), Aleksander Iversen (Heimdal), Alan Akali (Namsos).

KL.15.10 AVSLUTNING

Leder i Ungdomsrådet, Alan Akali, takket alle delegater og observatører for små og store bidrag gjennom hele arrangementet, og erklærte Ungdomstinget i Nidaros 2019 for avsluttet.

Godkjenning av protokollen

Vi har lest protokollen for Ungdomstinget i Nidaros 2019.

Protokollen gjengir innholdet i arrangementet på en korrekt måte.

May Bente Anita Jönsson
Trondheim 26. mars 2019

Ida Malene Andersen
Trondheim 26. mars 2019

Alan Akali
Trondheim 26. mars 2019

Marius Nikolai Rise-Hoem
Trondheim 26. mars 2019

VI VIL IKKE SOVE

Ungdomstinget i Nidaros 2019 har drøftet hvordan de globale klimaforandringene de siste årene har blitt mer og mer merkbare. Vi erkjenner at temperaturøkningen vi nå ser, er et resultat av menneskenes overforbruk. Vi innser at vi må gjøre mye mer enn vi gjør i dag, for å stoppe denne utviklingen.

MATSVINN

Produksjon av mat til oss selv, er en stor bidragsyter til den globale oppvarmingen. Ved å bli mer bevisst på hvordan vi bruker mat, kan vi redusere de farlige utslippene. Dette kan vi gjøre ved å:

- Kjøpe kortreist mat / Se etter «Nyt Norge»-merking
- Spise opp maten vi lager
- Lage måltider av restemat

RESSURSUTNYTTELSE

Overforbruk av naturens ressurser er et alvorlig problem i vår del av verden. Vi velger å løfte frem følgende fokuspunkter for den nærmeste fremtiden:

- Spise mindre kjøtt
- Kildesortere så mye søppel som mulig
- Organisere ryddeaksjoner i nærmiljøet
- Være bevisst vårt forbruk, og ikke kjøpe unødvendige ting
- Shoppestopp
- Kjøpe brukt
- Alltid ha med bærenett i butikken
- Reise kollektivt
- Bruke forbrukermakten vår

Vi oppfordrer våre nasjonale og internasjonale politikere til å:

- Innføre strengere reguleringer for selskap som produserer elektronikk (f.eks. mobiltelefoner), slik at produktene varer lengre enn de gjør i dag
- Opprette et klimafond, der pengene brukes til klimatiltak
- Arbeide for mindre plastemballasje
- Vurdere forbud mot engangsplass og finne alternativer til plast
- Gjøre det lettere å redusere det store matsvinnet som er i dag
- Endre dagens subsidiering av matproduksjon, for å fremme klimavennlige matvarer og transport
- Gjennomføre tiltak som kan bidra til å redusere kasting av bra mat fra bedrifter
- Belønne produsenter som står for kortreist og rettferdig mat, og å gjøre det vanskeligere for ikkerettferdig mat å komme inn i det norske markedet
- Støtte utviklingen av alternativt drivstoff for biler, som f.eks. hydrogen
- Gjennomfører saker i en raskere enn det gjøres i dag

Vi vil at kirka vår skal:

- Bli mye tydeligere enn den er i dag!
- Snakke om klimaendringer i gudstjenester, konfirmasjonsforberedelser osv.
- Arrangere klimagudstjenester, hvor bønn er en sentral del
- Organisere ryddeaksjoner i nærmiljøet.
- Initiere demonstrasjoner til fordel for klimasaken
- Lage dør-til-dør-aksjoner
- Samle kompost og bruke den til å dyrke mat
- Organisere felles transport til gudstjenester
- Samle inn penger til organisasjoner som arbeider med klimasaken
- Utnytte kirkas globale nettverk
- Utnytte frivilligheten som allerede eksisterer i Kirka.

Ungdomstinget i Nidaros 2019, ber Ungdomsrådet i Nidaros, arbeide videre med denne saken ved blant annet å utøve press mot lokale, regionale og nasjonale politikere.